
**TURYSTYKA PRZYGODOWA W ŚWIETLE OPINII
BADANYCH POLSKICH TURYSTÓW PRZYGODOWYCH
– ZARYS PROBLEMU**

Ewa Cieślik^{1,2}, Agnieszka Siembida¹, Anna Kościej¹,
Adam Górecki²

¹Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja w Krakowie

²Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa w Katowicach

Abstrakt. Turystyka stanowi rodzaj aktywności człowieka, która ma zdolność do jednoczesnego zaspokajania szerokiego wachlarza ludzkich potrzeb oraz rozwoju jego osobowości. Turystyka przygodowa (ang. *adventure tourism*) jest formą turystyki zdolną do zaspokojenia tego typu potrzeb człowieka. Celem badań było zbadanie opinii polskich turystów przygodowych na temat zagadnienia turystyki przygodowej w Polsce. Podstawą analizy były wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród 50 polskich turystów przygodowych zróżnicowanych pod względem płci, wieku, wykształcenia oraz statusu zawodowego. Narzędzie badawcze stanowił autorski kwestionariusz ankiety. Badanie wykazało, iż nie jest to popularna forma turystyki w Polsce. Jej zwolennicy informacje na temat możliwości oraz miejsc jej uprawiania czerpią głównie z Internetu. Największym zainteresowaniem cieszą się takie formy, jak: *trekking*, *tramping*, badanie jaskiń, *paintball*, *windsurfing*, *bungeejumping* oraz *rafting*. Raczej przeciętna możliwość uprawiania turystyki przygodowej w Polsce wiąże się z mnogością barier, w tym głównie nakładami finansowymi, brakiem wolnego czasu, a także strachem i lękiem przed niektórymi jej formami.

Słowa kluczowe: turystyka przygodowa, popularność, możliwości uprawiania (bariery), jakość, opinia turystów

WPROWADZENIE

Wzrastające potrzeby aktywności fizycznej i doznań emocjonalnych we współczesnych społeczeństwach państw silnie zurbanizowanych przyczyniają się do szybkiego rozwoju i upowszechnienia różnorodnych zachowań zorientowanych na ich realizację. Nic więc dziwnego, że uprawianie turystyki jest coraz częściej popularne pośród innych form spędzania czasu wolnego. Turystyka jest takim rodzajem aktywności człowieka, która ma zdolność do jednoczesnego zaspokajania wyjątkowo szerokiego wachlarza ludzkich potrzeb oraz rozwoju jego osobowości [Brzozowski 2008]. Zaspokojeniem tego typu potrzeb jest forma turystyki określana terminem przygodowej (ang. *adventure tourism*). W znaczeniu tradycyjnym określenie to odnosi się do podróży, których głównym celem było odkrywanie i poznawanie mało znanych regionów świata i kultur, wędrówki po bezdrożach w trudnych warunkach przyrodniczych i korzystanie ze skromnej bazy noclegowej [Czerwiński 2006]. Z kolei – według Buckleya [2006] – pojęcie to oznacza również komercyjne, zorganizowane wyprawy z przewodnikiem, podczas których główną atrakcją stanowi aktywność na otwartej przestrzeni, silnie uzależniona od naturalnych warunków terenowych, wymagająca sportowego lub podobnego sprzętu i dostarczająca emocji uczestnikom wyprawy. Turystyki przygodowej nie należy mylić z turystyką kwalifikowaną, będącą najwyższą formą specjalizacji turystycznej, której uprawianie wymaga specjalnego przygotowania psychofizycznego, zahartowania na trudy, umiejętności zachowania się w środowisku naturalnym i w obiektach turystycznych, a w niektórych przypadkach potwierdzonej przez właściwe organizacje umiejętności posługiwania się sprzętem turystycznym, w tym głównie lokomocyjnym [Łobozewicz 1996].

Współczesne kierunki rozwoju światowej turystyki, rosnąca konkurencja na rynku turystycznym, transfer nowych technologii do gospodarki turystycznej oraz ciągle zmieniające się preferencje i upodobania turystów powodują, że coraz większego znaczenia nabiera problematyka jakości w turystyce. Należy jednak pamiętać, iż w procesie kształtowania zarówno produktu turystycznego, jak i jego jakości nadrzędną rolę odgrywają klienci, ich potrzeby i oczekiwania. Od stopnia poznania tych potrzeb i oczekiwań będzie zależeć, czy produkt będzie satysfakcjonował odbiorcę, czy też nie [Przedsiębiorczość... 2010].

Celem pracy było zbadanie opinii polskich turystów przygodowych na temat zagadnienia turystyki przygodowej w Polsce.

MATERIAŁ I METODYKA

W pracy zastosowano metodę badań ankietowych. Ankieta została przygotowana do potrzeb tego opracowania i składała się z dwóch części. Łącznie zawierała 20 pytań. Część I zawierała 16 pytań na temat dominującej formy uprawiania turystyki przygodowej, poziomu zainteresowania oraz możliwości jej uprawiania w Polsce wśród respondentów. Druga część ankiety (4 pytania) dotyczyła charakterystyki respondentów (płci, wieku, wykształcenia, średniego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka rodziny). Pytania były tak skonstruowane, aby uzyskać jak najwięcej różnych opinii na temat zakresu uprawiania i jakości turystyki przygodowej w Polsce.

Badania ankietowe zostały przeprowadzone anonimowo na przełomie lipca i sierpnia 2011 roku za pośrednictwem forum Klubu Podróżników. Łącznie zebrano opinie od 50 respondentów z różnych regionów Polski, którzy zadeklarowali, iż są turystami czynnie uprawiającymi turystykę przygodową w Polsce.

W celu stwierdzenia statystycznie istotnych zależności między udzielonymi odpowiedziami a czynnikami różnicującymi posłużono się testem χ^2 z wykorzystaniem programu Statistica v. 10.0., przyjmując za granicę istotności $p < 0,05$. Z kolei w celu wyznaczenia siły korelacji pomiędzy udzielonymi odpowiedziami a czynnikami różnicującymi badaną grupę wyznaczono współczynnik V Cramera.

WYNIKI

Zagadnienie turystyki przygodowej oraz form jej uprawiania stanowi niezwykle ciekawe przedsięwzięcie badawcze, zważywszy na fakt, iż jest to wciąż mało znana forma turystyki w Polsce, czego potwierdzeniem jest niska frekwencja zadeklarowanych turystów przygodowych, którzy wzięli udział w niniejszym badaniu, a także niedobór danych literaturowych oraz statystycznych na temat jej popularności. Spośród przebadanych polskich turystów przygodowych, kobiety stanowiły 30% ankietowanych, a mężczyźni – 70%. Najliczniejszą grupę respondentów (50%) stanowiły osoby młode w wieku 18-30 lat, legitymujące się średnim wykształceniem (56%), których średni miesięczny dochódów na jednego członka rodziny kształtował się na poziomie 1100-1800 zł. Charakterystykę respondentów, którzy wzięli udział w badaniu przedstawiono w tabeli 1.

Uzyskane wyniki są zbieżne z wynikami naukowców z Uniwersytetu Jerzego Waszyngtona w USA [Adventure... 2010], ponieważ spośród 855 przebadanych turystów (mieszkańców Ameryki Północnej oraz Południowej, a także Europy) deklarujących czynne uprawianie turystyki przygodowej, większość stanowiły osoby w wieku 35-47 lat legitymujące się wyższym wykształceniem.

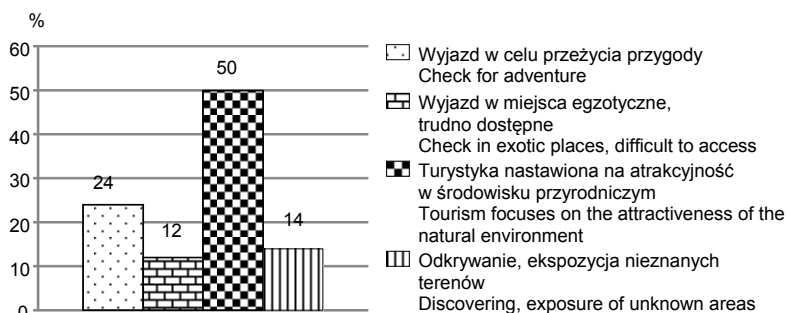
W przeprowadzonych badaniach najwięcej ankietowanych (50%) określiło turystykę przygodową mianem „Turystyki nastawionej na atrakcyjność w środowisku przyrodniczym”. Uzyskane wyniki przedstawiono na rysunku 1, z kolei analiza statystyczna niniejszych rezultatów wskazała istotnie statystyczną zależność ($p < 0,05$, $V < 0,03$) pomiędzy płcią, wiekiem oraz średnim miesięcznym dochodem na jednego członka rodziny a wiedzą konsumentów na temat pojęcia turystyki przygodowej. Rezultaty te pozwalają wywnioskować, iż przebadani polscy turyści przygodowi świadomie uprawiają ten rodzaj turystyki, ponieważ spośród wszystkich podanych definicji turystyki przygodowej [Fennell 2000] najliczniej wskazali definicję będącą jej wyróżnikiem na tle innych form turystyki. A mianowicie, podkreślili jej aspekt emocjonalny związany z eksploracją nieznanymi terenami przyrodniczymi.

Jak już wcześniej wspomniano, niewielka popularność tej formy turystyki znajduje również swoje odzwierciedlenie w dużej różnorodności form jej uprawiania wśród przebadanych polskich turystów przygodowych. Częstotliwość uprawiania jej poszczególnych form wśród respondentów charakteryzowała się dużą rozbieżnością. Analiza uzyskanych wyników (tab. 2) ujawniła, iż najpopularniejszymi tradycyjnymi formami turystyki przygodowej w Polsce są trekking i tramping, gdyż uprawia je prawie połowa

Tabela 1. Charakterystyka respondentów
Table 1. Description of respondents

	Kobiety Women %	Mężczyźni Men %
Wiek – Age		
18-30	16	24
31-40	10	22
40-50	2	10
powyżej 50 – above 50	2	4
Poziom wykształcenia – Level of education		
podstawowe – primary	1	–
gimnazjalne – grammar	1	1
zawodowe – vocational	2	7
średnie – secondary	8	20
wyższe – higher	3	7
Średni miesięczny dochód przypadający na jednego członka rodziny (zł) Average monthly income per one family member (PLN)		
500-1000	2	10
1100-1800	11	13
1900-2500	2	11
2600-3000	–	1
powyżej 3000 – above 3000	–	–

Źródło: badania własne.
Source: own research.

Rys. 1. Pojęcie turystyki przygodowej w ocenie badanych polskich turystów przygodowych (%)

Źródło: badania własne.

Fig. 1. The concept of adventure tourism in the surveyed Polish adventure tourists' opinion (%)

Source: own research.

Tabela 2. Formy turystyki przygodowej uprawiane przez badanych polskich turystów przygodowych (liczba uzyskanych odpowiedzi)

Table 2. Forms of adventure tourism practiced by the surveyed Polish adventure tourists (number of responses)

Wybór odpowiedzi Choice of response	Często (przynajmniej kilka razy lub raz w sezonie) Often (at least several times or once a season)	Rzadko (rzadziej niż raz w sezonie) Rarely (less than once a season)	Sporadycznie (rzadziej niż raz na trzy lata) Occasionally (less than once every three years)	Nie uprawiałem No practiced	X ²	V
1	2	3	4	5	6	7
Survival	2	12	20	16		
Baloniarstwo Ballooning	–	–	3	47		
Nurkowanie Diving	–	4	8	38		
Wspinaczka Climbing	5	12	25	8		
Turystyka narciarska Ski tourism	4	11	14	21		
Kajakarstwo Canoeing	1	4	9	36	is	*
Żeglarstwo Sailing	8	12	15	15		
Trekking i tramping Trekking and tramping	12	21	10	7		
Turystyka rowerowa (górska) Cycling (mountain)	1	4	5	40		
Badanie jaskiń Study of caves	2	5	6	37		
Rafting	1	7	13	29		
Kanioning Canyoning	–	–	2	48		
Hydrospeeding	–	–	1	49		
Windsurfing	1	2	5	42	ns	***
Wakeboarding	–	–	1	49		
Mountainboarding	–	–	–	50		
Streeluge	–	–	–	50		
Zorbing	–	–	–	50		
Bungejumping	1	1	2	46		

Tabela 2 – cd. / Table 2 – cont.

1	2	3	4	5	6	7
Jumping dream	–	–	–	50		
Basejumping	–	–	–	50		
Kiteboarding	–	–	–	50		
Paintball	2	3	7	38		

is – istotne statystycznie zróżnicowanie odpowiedzi udzielonych przez respondentów ($p < 0,05$).

ns – brak istotnie statystycznego zróżnicowania odpowiedzi udzielonych przez respondentów ($p > 0,05$).

* – słaba korelacja ($V < 0,03$) pomiędzy czynnikiem różnicującym badaną grupę a odpowiedziami respondentów na dane pytanie

** – umiarkowana korelacja ($0,03 < V < 0,05$) pomiędzy czynnikiem różnicującym badaną grupę a odpowiedziami respondentów na dane pytanie.

*** – silna korelacja ($V > 0,05$) pomiędzy czynnikiem różnicującym badaną grupę a odpowiedziami respondentów na dane pytanie

Źródło: badania własne.

is – statistically significant differences in the respondents' answers ($p < 0.05$).

ns – no statistically significant differences respondents' answers ($p > 0.05$).

* – low correlation ($V < 0.03$) between differentiating factor of respondents and their answers to the question).

** – medium correlation ($0.03 < V < 0.05$) between differentiating factor of respondents and their answers to the question.

*** – strong correlation ($V > 0.05$) between differentiating factor of respondents and their answers to the question.

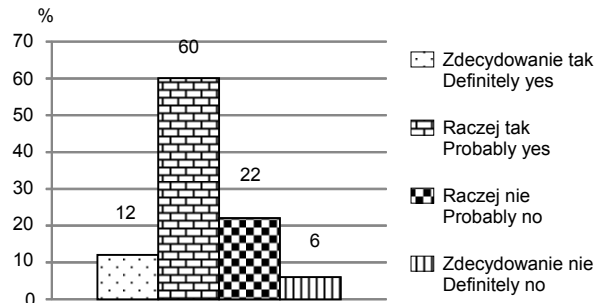
Source: own research.

ankietowanych (42%). Respondenci zadeklarowali także, iż sporadycznie uprawiają *survival*, wspinaczkę oraz żeglarstwo (30-50% ankietowanych). Natomiast wśród często uprawianych nietypowych form turystyki przygodowej respondenci (2-4%) wskazywali badanie jaskiń, *paintball*, *windsurfing*, *bungejumping* oraz *rafting*. Analiza statystyczna niniejszych rezultatów wskazała istotnie statystyczną zależność ($p < 0,05$, $V < 0,03$) pomiędzy płcią, wiekiem oraz średnim miesięcznym dochodem na jednego członka rodziny a częstotliwością uprawiania przez respondentów określonych form turystyki przygodowej.

Preferowane przez respondentów formy turystyki przygodowej w przeważającej części zaliczają się do tzw. odmiany lekkiej (*soft*) turystyki przygodowej, z wyjątkiem *trekkingu*, *trampingu* oraz wspinaczki górskiej, które są przykładami tzw. odmiany twardej (*hard*). Co więcej, uzyskane rezultaty są zbieżne z danymi zawartymi w Adventure... [2010], ponieważ w przeprowadzonych badaniach stwierdzono, że 25% międzynarodowych wyjazdów stanowi lekka turystyka przygodowa, podczas gdy udział w twardej turystyce przygodowej utrzymuje się na stałym poziomie i stanowi około 2% ogółu wyjazdów (tj. regionalnych oraz międzynarodowych).

Z przytoczonej we wstępie definicji turystyki przygodowej wynika również fakt, iż turyści przygodowi to osoby charakteryzujące się odpornością organizmu na wysiłek oraz narastające zmęczenie, zarówno fizyczne, jak i psychiczne. Zdanie to jest zgodne z opinią 60% respondentów, dla których przygotowanie kondycyjne jest „raczej niezbędnym czynnikiem do uprawiania turystyki przygodowej”. Uzyskane wyniki przedstawiono na rysunku 2, a ich analiza statystyczna wykazała istotnie statystyczną ($p < 0,05$,

$V < 0,03$) zależność pomiędzy płcią, wiekiem, wykształceniem oraz średnim miesięcznym dochodem na jednego członka rodziny a znaczeniem przygotowania kondycyjnego, w celu uprawiania turystyki przygodowej w opinii respondentów.

Rys. 2. Przygotowanie kondycyjne jako niezbędny czynnik w uprawianiu turystyki przygodowej – w ocenie badanych polskich turystów przygodowych (%)

Źródło: badania własne.

Fig. 2. Physical condition as a necessary factor in adventure tourism's practice – in the surveyed Polish adventure tourists' opinion (%)

Source: own research.

Świadomość potrzeby przygotowania kondycyjnego wśród przebadanych polskich turystów przygodowych, jako czynnika niezbędnego w uprawianiu turystyki przygodowej, ma również swoje odzwierciedlenie we wskazanych przez respondentów preferowanych formach jej uprawiania. Jednakże w opinii 60% respondentów czynnik ten nie jest znaczącą przeszkodą w jej uprawianiu. Dostrzegane przez respondentów bariery w jej uprawianiu zaprezentowano w tabeli 3, przy czym różnice istotne statystycznie ($p < 0,05$, $V < 0,03$) pomiędzy udzielonymi przez respondentów odpowiedziami odnotowano wyłącznie w przypadku płci respondentów. Co więcej, uzyskane rezultaty ponownie są zgodne z danymi zawartymi w Adventure... [2010], według którego czynni uczestnicy turystyki przygodowej podczas wyjazdów regionalnych czy też międzynarodowych, wydają średnio od 462-822 \$, z czego ponad połowę owych wydatków stanowią koszty zakupu czy też wypożyczenia specjalistycznego sprzętu.

Czynniki finansowe okazały się być główną barierą ograniczającą uprawianie turystyki przygodowej w opinii badanych polskich turystów przygodowych. Tym samym, respondenci zostali poproszeni o wskazanie wielkości środków finansowych, jakie są w stanie przeznaczyć, aby realizować tego typu zainteresowania. Uzyskane wyniki przedstawiono na rysunku 3. Wykształcenie respondentów ponownie okazało się być czynnikiem nieistotnie statystycznie różnicującym ($p > 0,05$, $V > 0,05$) odpowiedzi udzielone przez respondentów.

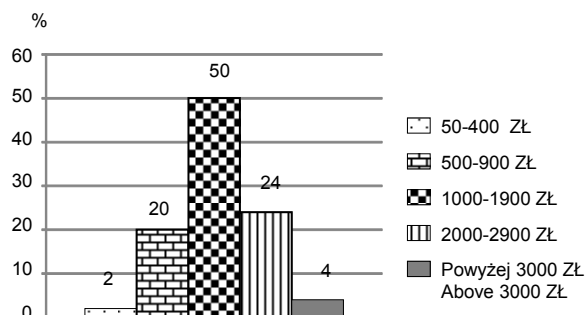
W oparciu o mnogość wyżej opisanych barier ograniczających możliwość uprawiania tego rodzaju turystyki, w kolejnym pytaniu poproszono respondentów o wskazanie czynników motywujących ich chęć do uprawiania turystyki przygodowej. Otrzymane wyniki zostały przedstawione na rysunku 4.

Tabela 3. Bariery ograniczające uprawianie turystyki przygodowej w ocenie badanych polskich turystów przygodowych (%)

Table 3. Barriers limiting the facilities of adventure tourism in the surveyed Polish adventure tourists' opinion (%)

Wybór odpowiedzi Choice of response	Tak Yes	Nie No	Trudno powiedzieć Hard to say
Kondycyjne, zdrowotne Stamina, health	24	60	16
Finansowe Financial	64	20	16
Psychologiczne Psychological	30	32	38
Brak odpowiedniej infrastruktury w kraju Lack of adequate infrastructure in the country	22	26	52
Brak czasu wolnego Lack of free time	64	4	32
Zły dostęp do zaplecza (bazy turystycznej) Poor access to facilities (tourist accommodation)	38	42	20
Brak dostępu do specjalistycznego sprzętu Lack of access to specialized equipment	24	44	32
Strach, lęk przed niektórymi jej formami Fear, fear of some of its forms	60	30	10

Źródło: badania własne.
Source: own research.

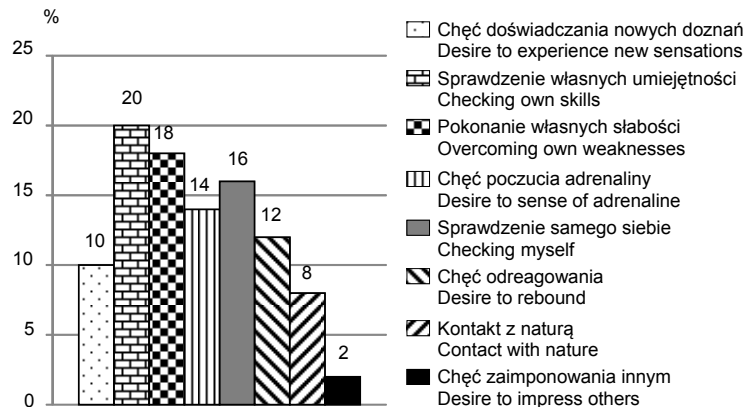
Ryc. 3. Środki finansowe, jakie badany polski turysta przygodowy jest w stanie przeznaczyć na uprawianie turystyki przygodowej w Polsce (%)

Źródło: opracowanie własne.

Fig. 3. Financial means, which surveyed Polish adventure tourists are able to spend on adventure tourism practice in Poland (%)

Source: own research.

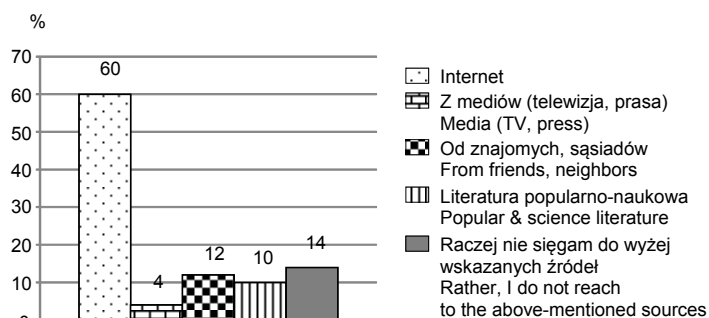
Rys. 4. Czynniki motywujące badanych polskich turystów przygodowych do uprawianiu turystyki przygodowej (%)
Źródło: opracowanie własne.

Fig. 4. Surveyed Polish adventure tourists' motivating factors for doing adventure tourism (%) Source: own research.

Jak wynika z powyższego wykresu, najczęstszymi motywatorami do podejmowania przez respondentów aktywności z zakresu turystyki przygodowej okazały się być kolejno: sprawdzenie własnych umiejętności (20%), pokonanie własnych słabości (18%), sprawdzenie samego siebie (16%), a także chęć poczucia adrenaliny, na którą wskazało 14% badanych turystów. W pytaniu tym, nie odnotowano różnic istotnych statystycznie ($p > 0,05$, $V > 0,05$) pomiędzy uzyskanymi odpowiedziami a czynnikami różnicującymi badaną grupę turystów.

Istotnym elementem rozpowszechnienia zarówno tradycyjnych, jak i nowoczesnych, form turystyki przygodowej w Polsce, są źródła, z których turyści mogliby czerpać o nich informacje. Analiza odpowiedzi na pytanie: „Z jakiego źródła najczęściej czerpie Pani – Pan informacje dotyczące uprawiania turystyki przygodowej?” wykazała, że aż 60% badanych polskich turystów przygodowych swoją wiedzę czerpie z Internetu (rys. 5). Co więcej, dla 70% badanych, Internet jest także źródłem pozyskiwania informacji o miejscach, w których można w Polsce uprawiać turystykę przygodową (rys. 6). Liczebność uzyskanych odpowiedzi istotnie statystycznie ($p < 0,05$, $V < 0,03$) zależała od płci, wieku oraz średniego miesięcznego dochodu na jednego członka rodziny, w przeciwieństwie do wykształcenia respondentów ($p > 0,05$, $0,03 < V < 0,05$). Uzyskane wyniki ponownie odnajdują potwierdzenie w Adventure... [2010], według którego większość turystów przygotowujących się do wyprawy poszukuje informacji w Internecie, korzystając z popularnych przeglądarek internetowych, a także portali społecznościach.

Biorąc pod uwagę aspekt emocjonalny uprawiania turystyki przygodowej, respondentów zapytano także o preferencje dotyczące współtowarzysza podczas podejmowanych aktywności (rys. 7). Najwięcej, bo 40%, badanych wskazało, iż czasem uprawia ją samemu, a czasem z przyjaciółmi lub rodziną (nie ma reguły). Co więcej, uwzględniając rozkład odpowiedzi udzielonych przez respondentów, można wywnioskować, iż turystyka przygodowa, dzięki swoim aspektom emocjonalnym, jest sposobem na

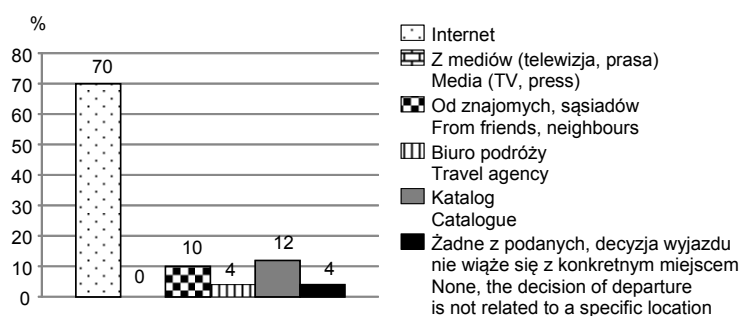

Ryc. 5. Źródła czerpania informacji dotyczących uprawiania turystyki przygodowej w Polsce w opinii badanych polskich turystów przygodowych (%)

Źródło: badania własne.

Fig. 5. Source of taking information about facilities of adventure tourism in Poland in the surveyed Polish adventure tourists' opinion (%)

Source: own research.

Ryc. 6. Źródła czerpania informacji dotyczących miejsc, gdzie można uprawiać turystykę przygodową w Polsce w opinii badanych polskich turystów przygodowych (%)

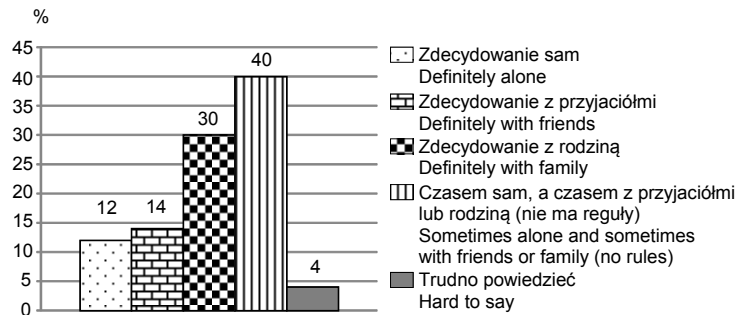
Źródło: badania własne.

Fig. 6. Source of taking information about the place where it possible to do adventure tourism in Poland in the surveyed Polish adventure tourists' opinion (%)

Source: own research.

wspólne spędzanie czasu z rodziną. W pytaniu tym, wyłącznie wykształcenie respondentów okazało się być czynnikiem nieistotnie statystycznie różnicującym ($p > 0,05$, $V > 0,05$) odpowiedzi udzielone przez respondentów.

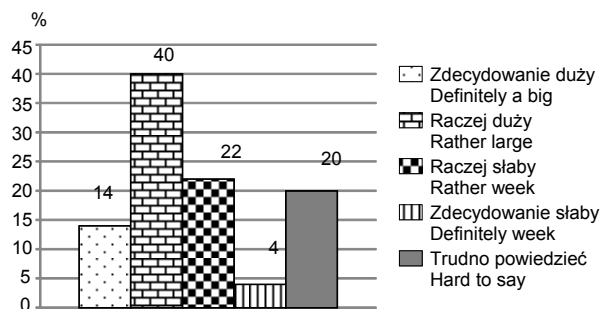
Aktywne spędzanie czasu z rodziną przyczynia się nie tylko do zacieśnienia więzi, lecz także do rozwoju zainteresowań jej członków. Celem kolejnego pytania była więc próba ustalenia poziomu zainteresowania uprawianiem turystyki przygodowej wśród członków rodziny respondentów. Zdaniem 40% ankietowanych, poziom tego zainteresowania jest raczej duży, podczas gdy w ocenie 22% respondentów jest on raczej słaby

Ryc. 7. Preferencje badanych polskich turystów przygodowych dotyczące współtowarzysza podczas uprawiania turystyki przygodowej (%)
Źródło: opracowanie własne.

Fig. 7. Preferences of surveyed Polish adventure tourists regarding to colleague during adventure tourism practice (%)
Source: own research.

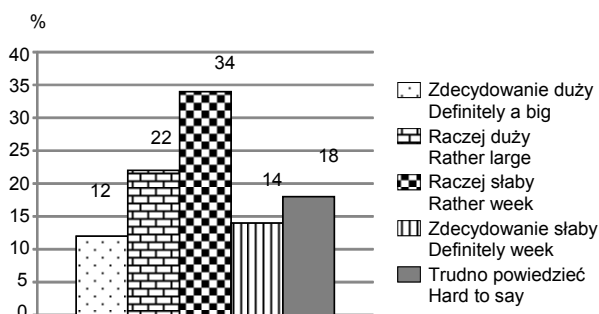
(rys. 8). Co więcej, wykształcenie respondentów powtórnie okazało się być czynnikiem nieistotnie statystycznie różnicującym ($p > 0,05$, $V > 0,05$) odpowiedzi udzielone przez respondentów.

Ryc. 8. Poziom zainteresowania uprawianiem turystyki przygodowej w rodzinie badanych polskich turystów przygodowych (%)
Źródło: opracowanie własne.

Fig. 8. Level of interest in adventure tourism practice in the surveyed Polish adventure tourists' family (%)
Source: own research.

Chcąc ocenić skalę rozpowszechnienia turystyki przygodowej w Polsce, respondentów zapytano także o stopień zainteresowania tą formą turystyki w ich otoczeniu, tj. w gronie kolegów, znajomych oraz przyjaciół. Z uzyskanych odpowiedzi wynika, iż 1-3 badanych osób ocenia zainteresowanie swoich znajomych turystyką przygodową jedynie na słabym poziomie (rys. 9). Wykształcenie respondentów kolejny raz okazało się być czynnikiem nieistotnie statystycznie różnicującym ($p > 0,05$, $V > 0,05$) odpowiedzi udzielone przez respondentów.

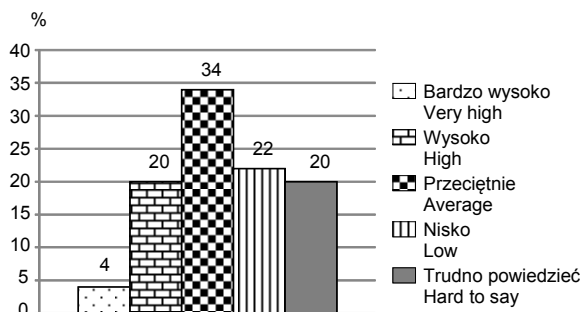
Ryc. 9. Poziom zainteresowania uprawianiem turystyki przygodowej w otoczeniu znajomych badanych polskich turystów przygodowych (%)

Źródło: opracowanie własne.

Fig. 9. Level of interest in adventure tourism practice in the surveyed Polish adventure tourists' friends (%)

Source: own research.

Kolejną kwestią poruszoną w niniejszym badaniu ankietowym była ocena możliwości uprawiania turystyki przygodowej w Polsce w kontekście uwarunkowań architektonicznych. Z badań wynika, iż możliwości uprawiania turystyki przygodowej w Polsce, w ocenie 34% respondentów, są raczej przeciętne (rys. 10), gdyż podstawy architektoniczne posiadają wyłącznie tereny górskie (rys. 11). Liczba uzyskanych odpowiedzi istotnie statystycznie ($p < 0,05$, $0,03 < V < 0,05$) zależała od wieku oraz średniego miesięcznego dochodu na jednego członka rodziny w przeciwieństwie do płci oraz wykształcenia respondentów ($p > 0,05$, $V < 0,05$).

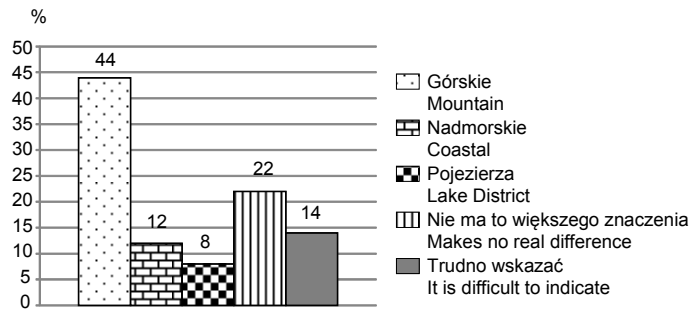

Rys. 10. Możliwości uprawiania turystyki przygodowej w Polsce w opinii badanych polskich turystów przygodowych (%)

Źródło: badania własne.

Fig. 10. Facilities of adventure tourism practice in Poland in the surveyed Polish adventure tourists' opinion (%)

Source: own research.

Rys. 11. Regiony Polski dające możliwość uprawiania turystyki przygodowej w opinii badanych polskich turystów przygodowych (%)

Źródło: badania własne.

Fig. 11. Polish regions gives the facilities of adventure tourism practice in the surveyed Polish adventure tourists' opinion (%)

Source: own research.

Światowa Organizacja Turystyki (WTO-OMT) formułując definicję jakości podkreśliła, że jakość to spełnienie za ustaloną i przyjętą cenę wszystkich zgodnych z prawem żądań i oczekiwań klienta, z jednoczesnym przestrzeganiem wymagań jakościowych w odniesieniu do bezpieczeństwa, higieny i dostępności usług turystycznych oraz harmonii środowiska ludzkiego i przyrodniczego. Celem ostatniego pytania było wyznaczenie kluczowych czynników, na które zwracają uwagę turyści preferujący ten rodzaj turystyki.

Jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez respondentów (tab. 4), w hierarchii ich oczekiwań wobec jakości usług związanych z turystyką przygodową czołowe miejsca zajmują: stan sanitarno-higieniczny oraz wyposażenie techniczne w pokojach turystycznych (90%), obsługa w miejscu zakwaterowania (80%), a także walory kulturowe

Tabela 4. Ocena jakości usług turystycznych wiążących się z turystyką przygodową w opinii badanych polskich turystów przygodowych (%)

Table 4. Evaluation of the tourism services' quality associated with tourism adventure in the surveyed Polish adventure tourists' opinion (%)

Możliwości wyboru Choices	Jakość na wysokim poziomie Quality of high level	Jakość na niskim poziomie Quality of low level	Nie potrafię wskazać I cannot point
1	2	3	4
Wyżywienie Food	68	12	20
Stan sanitarno-higieniczny oraz wyposażenie techniczne w pokojach Sanitary condition and the technical equipment in the rooms	90	8	2

Tabela 4 – cd. / Table 4 – cont.

1	2	3	4
Wyznaczone miejsce do parkowania Designated parking space	64	12	24
Obsługa w miejscu zakwaterowania Service in the place of accommodation	80	10	10
Cena Price	22	70	8
Możliwość wypożyczenia sprzętu do uprawiania turystyki przygodowej Possibility to rent equipment for tourism adventure	46	40	14
Możliwość dostępu do informacji turystycznych Possibility of access to tourist information	24	60	16
Walory kulturowe w miejscu przebywania Cultural values in place of stay	78	2	20
Pomoc w przypadku sytuacji typu awaria sprzętu (i inne) Assistance in the event of a hardware failure type (and others)	0	10	90

Źródło: badania własne.
Source: own research.

w miejscu przebywania (78%). Wykształcenie respondentów ponownie okazało się być czynnikiem nieistotnie statystycznie różnicującym ($p > 0,05$, $V > 0,05$) odpowiedzi udzielone przez respondentów.

PODSUMOWANIE

Turystyka przygodowa okazała się być, w opinii jej polskich zwolenników, turystyką nastawioną na atrakcyjność w środowisku przyrodniczym, a także mało popularną formą aktywnego spędzania czasu ze znajomymi czy też z członkami swojej rodziny.

Spośród wielu jej postaci największym zainteresowaniem cieszą się takie formy, jak *trekking*, *tramping*, badanie jaskiń, *paintball*, *windsurfing*, *bungejumping* oraz *rafting*, w przypadku których, przygotowanie kondycyjne zostało uznane za raczej niezbędny czynnik do ich uprawiania.

Możliwości uprawiania turystyki przygodowej w Polsce zostały ocenione jako przeciętne ze względu na liczne bariery, w tym m.in. zaplecze finansowe, brak wolnego czasu, strach i lęk przed niektórymi jej formami.

Głównym źródłem informacji na temat możliwości oraz miejsc jej uprawiania dla polskich turystów jest Internet.

Wśród kluczowych czynników jakości, na które uwagę zwracają polscy turyści preferujący ten rodzaj turystyki, znajdują się: stan bazy i zaplecza w pokojach turystycznych, obsługa w miejscu zakwaterowania, walory kulturowe w miejscu przebywania, wyżywienie, wyznaczone miejsce do parkowania oraz możliwość wypożyczenia sprzętu do jej uprawiania.

LITERATURA

- Adventure Tourism Market Report. 2010. The George Washington University School of Business, The Adventure Travel Trade Association and Xola Consulting, Washington.
- Backley R., 2006. Adventure Tourism. CABI, Cambridge, MA.
- Brzozowski J., 2008. Turystyka i sport ważnymi czynnikami kształtującymi zdrowy styl życia. W: Współczesne tendencje w rekreacji i turystyce. Red. W. Siwiński, R.D. Tauber, E. Mucha-Szajek. Wyd. Nauk. Bogucki, Poznań.
- Czerwiński J., 2006. Turystyka. Wybrane zagadnienia. PZWS, Wałbrzych.
- Fennell D.A., 2000. Ecotourism. An introduction. Routledge, London & New York.
- Łobożewicz T., 1996. Turystyka kwalifikowana. Wyd. PTTK, Warszawa.
- Przedsiębiorczość w turystyce. Zasady i praktyka. 2010. Red. M. Bednarczyk. CeDeWu, Warszawa.
- www.klubpodroznikow.com – forum [dostęp: 15.09.2014].

ADVENTURE TOURISM IN THE SURVEYED POLISH ADVENTURE TOURISTS' OPINION – OUTLINE OF THE PROBLEM

Summary. Tourism is a kind of human activity, which has the ability to simultaneously satisfy a wide human needs' range and develop people's personality. Adventure tourism term is a type of tourism able to fulfill these types of human needs. The aim of the study was to know the Polish tourists opinion about the adventure tourism in Poland. The study involved 50 people, taking into account their gender, age, education and occupational status. The research tool was a survey questionnaire. The study indicated that it is not a popular form of tourism in Poland. Its proponents, the information about places and facilities derive mainly from the Internet. The most popular forms are trekking, tramping, caves exploration, paintball, windsurfing, bungeejumping and rafting. Rather average possibility of practicing the adventure tourism in Poland is associated with multitude barriers, mainly financial investments, lack of free time, as well as fear and general fear of some of its forms.

Key words: adventure tourism, popularity, facilities (barriers), the quality, tourists' opinion

Zaakceptowano do druku – Accepted for print: 15.10.2014

Do cytowania – For citation: Cieślik E., Siembida A., Kościej A., Górecki A., 2014. Turystyka przygodowa w świetle opinii badanych polskich turystów przygodowych – zarys problemu. J. Agribus. Rural Dev. 4(34), 53-67.